

ЗВАРОТ ДА МАЛАДОГА БЕЛАРУСА!

Ліст Першы

Ты жывеш на зямлі, якая спрадвеку належала беларускаму зямлю палівалі сваёй крывёю абаронцы-герой і ўслаўлялі песняры-паэты, на ёй працавалі сялене-працаўнікі. Усе яны прыносілі карысьць нашай Бацькаўшчыны. Яны стваралі беларускую самабытную культуру і ўзбагачалі найпрыгажэйшую беларускую мову. За гэты народ і гэту зямлю аддалі сваё жыццё тысячы змагароў.

Усе пакаленьні беларусаў жылі, працавалі і нават гінулі, каб ТЫ мог шчасліва жыць на гэтай зямлі. Каб быў на ёй гаспадаром і жыў ня горш за другія народы свету. Гэтая зямля Богам дадзена менавіта БЕЛАРУСАМ. Ён жа дадаў нам і нашу беларускую мову. Беларуская зямля і беларуская мова дадзены менавіта ТАБЕ.

Сёньня беларуская мова ў небяспецы. Моладзь саромеца размаўляць на ёй ліччы мовай “калгаснікаў” і размаўляюць па-руску, каб паказаць што яны “городскіе”. Усё больш школаў пераводзіцца на расейскую мову, хутка нават гісторыя Беларусі і геаграфія Беларусі будуць выкладацца на рускай мове. Нават прэзідэнт і ўрад размаўляюць не карыстаюцца роднай матчынай мовай. Хіба гэта не сорам?! Хіба гэтага заслужыла наша шматпакутная мова?

А яна не горшая за другія мовы свету! Каб даказаць гэта прывяду вам толькі некалькі прыкладаў, якія пакажуць перавагі беларускай мовы над расейскай.

Беларуская мова больш багатая (хаця яе ворагі сьцьвярджаюць адваротнае). У ёй значна больш словаў. Вось прыклады:

У рускай мове “лук” (і зброя, і гародніна), а ў беларускай – “цыбуля” і “лук”.

У рускай мове “пол” (і мужчынскі, і той, які ў хаце), у беларускай – “падлога” і “пол”.

Па-руску трэба казаць і “лист берэзы”, і “лист бумаги”, а па-беларуску – “бярозавы ліст” і “аркуш паперы”.

Па-беларуску ёсць словы “сказ” і “прапанова” – па-руску толькі адно слова – “предложение”.

У рускай мове гавораць “масло сливочное”, “масло подсолнечное”, “масло машинное”, а па-беларуску цэлых тры словы “масла” (тое, што ад каровы), “алеі” (той, што з насення сланечніка), “аліва” (вадкасьць для ахалоджвання і змазкі рухавіка аўтамабіля).

Па-беларуску ёсьць “шкло” (напрыклад, з якога робяць бутэльнікі) і “шыба” (тое, шкло, якое ўстаўлена ў вакно). У рускай мове – толькі адно слова “стекло”.

Па-руску кажуць “лесопильный завод”, “стекольный завод”, “металлоплавильный завод”, а ў беларусаў існуюць на гэтыя рэчы розныя словы – “тартак”, “гута”, “рудня”. Так, нават некаторыя вёскі і цяпер называюцца, дзе была гэтая вытворчасць.

А вось прыклады, што беларуская мова больш лаканічная:

У беларускай мове ёсьць слова “абапал”, напрыклад: “Абапал дарогі стаялі ўзброеныя людзі”.

А каб сказаць гэта па-руску, трэба ўжыць значна больш словаў: “По обе стороны дороги стояли вооружённые люди”.

У беларускай мове ёсьць слова “крушня”, па-руску гэта паняцце можна патлумачыць толькі двума словамі – “куча камней”.

Беларускае “абрасіцца”, па руску будзе – “вымокнуть от росы”.

Гэта толькі невялікая колькасць прыкладаў. А іх, без перабольшвання, тысячы.

Таму ганарыся сваёй мовай, не саромся яе, размаўляй на ёй, вывучай яе!

Памятай словы Францішка Багушэвіча: “Не пакідайце ж мовы нашай, каб не ўмерлі”.

Згубім мову – знікне беларускі народ!

